

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר נזיקין | מסכת שבועות ה' - י"א
פרשת וישב | ט"ו - כ"א בכסלו (9-3 לדצמבר)

דף ה': טומאת מקדש

התלמוד דן בהלכות שונות לגבי טומאת מקדש. במשנה נאמר כי אם אדם נגע בטומאה ונכנס כר לבית המקדש, אך אין לו כל מושג בדיני טומאה ולכן הוא לא יודע שהוא טמא - אין הוא צריך להביא קרבן בעצמו אלא הקרבנות שמקריבים ביום הכיפורים מכפרים עליו. שואל התלמוד - איך יתכן יהודי שאיננו יודע כל מושג בדיני טומאה? על כך משיב אב"י: תיבוק יהודי שנחטף על ידי הגויים ולא למד תורה מימיו ולא שמע הלכה מימיו, אף ששקצה איננו יודע מאומה.

דף ו': קדושת מקום המקדש

רבי מאיר אומר במשנה שכל השעירים שהוקרבו בבית המקדש כקרבן מוסף נועדו לכפר על איסורי טומאה שנעשו בבית המקדש, או על ידי אכילת קרבנות בטומאה, או על ידי טמא שנכנס לבית המקדש.

בימינו כולנו טמאים. ברם, האם מאחר שבית המקדש חרב בעוונותינו, עדין אסור לעלות להר הבית בטומאה?

בנושא הזה קיימות גישות שונות בקרב פוסקי ההלכה. יש פוסקים שאומרים שאסור להיכנס אל מקום המקדש בטומאה, והנכנס עובר על איסור תורה ונענש בעונש כרת, לעומתם, יש פוסקים המתירים בתנאים הלכתיים מסוימים של טהרה מוקדמת להיכנס למקומות מסוימים במתחם הר הבית.

ומה יעשה אדם שנכנס בטעות למקום המקדש בעודו טמא?

חובה עליו לצאת בדריף הקצרה ביותר, כי כל פסיעה מיותרת במקום הקדוש אסורה.

מן התלמוד

סדר נזיקין,

מסכת שבועות, דף י'

"דאמר אב"י: תמוז דההיא שתא מלווי מלווי דכתיב: 'קרא עליו מועד לשוב בחוריו'"

שתא - שנה
מלווהו - מלאו אותו

הסבר: אב"י אומר שחודש תמוז, בשנה בה חטאו ישראל בחטא המרגלים, היה חודש מלא בן 30 יום, מה שגרם לכך שחטא המרגלים והכבי של העם היו בתשעה באב, שנקבע יום ככה לדורות.

★ | מן ההיסטוריה

חטיפת החיילים בגבול לבנון

בט"ז תמוז תשס"ז (12.7.2006) תקפו פעילי ארגון הטרור חיזבאללה שני כלי רכב של צה"ל, הרגו 3 חיילים וחטפו שניים מהם, אהוד גולדווסר ואלדד רגב. חוליה של מחבלים שעברה את גדר המערכת ירתה טילי נ"ט לעבר רכבי האמר של צה"ל שסירו לאורך קו הגבול, וחוליה שנייה חדרה לשטח ישראל וחטפה את שני החיילים או את גופותיהם. **טנק של צה"ל שנשלח למקום בעקבות האירוע עלה על מטען גחון וארבעת אנשי צוותו נהרגו. בעקבות חטיפה זו יצאה ישראל למלחמת לבנון השנייה.** כשנתיים לאחר החטיפה הוחזרו לישראל גופות שני החיילים שנחטפו כחלק מעסקה עם חיזבאללה. ההערכה היא שהחיילים נהרגו כבר ביום החטיפה, אולם הדבר לא היה ידוע.

אתר זיכרון בנקודת החטיפה (Avi1111 dr. avishai teicher)

דף ז': קרבן עולה ויורד ומוסר ההשכל

מהו קרבן קרבן עולה ויורד ומי מביא אותו?

ובכן, ישנם חטאים שהתורה הורתה שהעשיר יביא עליהם קרבן משוגח לחטאת, והעני יביא קרבן פשוט, שאינו עולה כסף רב. **לפיכך נקרא קרבן זה "עולה ויורד", ששניו של הקרבן עולה או יורד, תלוי במצבו הכלכלי של בעליו. עשיר מביא בהמה, עני מביא עוף בלבד, ועני מרוד מביא מנחה בלבד.**

ספר החינוך במצוה קכ"ג, כותב שהתורה קבעה קרבן זה כי **הקב"ה ריחם על העני ופטר אותו מלהביא קרבן יקר.**

ממצוה זו מסיק ספר החינוך מסקנה חשובה:

"זכה יקנה כל מבין עצה לכלתי עשות הוצאות יותר מן הראוי לו לפי קמונו, למען כי בו סיבה לגזול את הבריות". כלומר: **כל אדם צריך להיזהר שלא לגרום לעצמו הוצאות כלכליות שאינן מתאימות למצבו הכלכלי, כי בסופו של דבר הוא עלול להיכשל בגנבה כדי להחזיר את חובותיו.**

דף ח': הנזיר ושביל הזהב

בתלמוד מובאים דברי רבי אלעזר הקפ"ר שאומר **שנזיר הוא חוטא** מדוע לדבריו הנזיר חוטא? הרי נזיר הוא אדם שקיבל על עצמו נזירות והחליט שלא לשתות יין, לא לגלח את ראשו וישלם להיטמא למתים. אם כן מהו חטאו?

במקומות אחרים (מסכת תענית) מסביר התלמוד שחטאו של הנזיר הוא בכך **שציער את עצמו שאינו יכול לשתות יין.**

המאירי מסביר, כי התורה תיקנה את אפשרות הנזירות עבור אדם שמרגיש שהוא צריך לתקן את עצמו כדי להתגבר על חטאים, אבל מי שאינו זקוק לכך לא צריך לענות את עצמו, אלא **ילך בדרך הממוצעת ויעבוד את הבורא.**

כך גם כותב הרמב"ם בהלכות דעות, שלא יסגף אדם את עצמו בלא צורך, אלא **ינהג כדרך העולם ויקים את התורה ואת המצוות.**

מתולדותיו

אלדד רגב

(תש"מ-תשס"ו, 1980-2006)

אלדד רגב הי"ד היה אחד משני חיילי המילואים שנחטפו ללבנון בתמוז תשס"ו, יחד עם אהוד גולדווסר הי"ד. אלדד נולד בקריית מוצקין, למד בישיבת בני עקיבא "פרחי אהרון" והיה חניך בבני עקיבא. **הוא בלט בטוב לבו ובנכונותו לעזור, והרבה לקרוא ספרי יהדות ופילוסופיה. למרות שאמו נפטרה בהיותו בכיתה י"ב, התעקש להתגייס ליחידה קרבית ושירת כלוחם בגדוד "שקד" של גבעתי.** לאחר סיום שירותו הסדיר החל ללמוד משפטים. בשנת תשס"ו נקרא לשירות מילואים בגבול לבנון, שבמהלכו הותקף רכבו והוא נהרג. פעילות רבה נעשתה בארץ למען החזרת החיילים החטופים, ובסופו של דבר הוחזרו גופותיהם כעבור שנתיים והם נטמנו בבית העלמין הצבאי בחיפה.

אלדד רגב (Wikipedia, Mar Garina)

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

דף ט': שְׁעֵיר עִזִּים וּסְדוֹת קִבְלָה

בְּכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ מִקְרִיבִים שְׁעֵיר עִזִּים לְחֹטָאת, עַל עֲוֹנוֹת מְסִימִים. מוֹסִיף הַתְּלַמּוּד וְאוֹמֵר: "אָמַר הַקֶּבֶ"ה, שְׁעֵיר זֶה יְהֵא כְּפָרָה עַל שְׁמִיעֶטְתִּי אֶת הַיָּרֵחַ". כִּידוּעַ, כַּעֵת כְּרִיאַת הָעוֹלָם הָיָה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ בְּגִדְל זָהָה, וְלֵאחֵר שֶׁהַלְכָנָה הַתְּלוֹנְנָה שְׁאִין זֶה רָאִי שְׁשָׁנִי הַמְּאֹרוֹת יְהִי בְּגִדְל זָהָה, הַקֶּבֶ"ה הַקָּטִין אוֹתָהּ.

מַה פֶּשֶׁר הַדְּבָר שֶׁצָּרִיךְ לְהִבְיָא קֶרְבֵּן חֹטָאת עַל כֶּרֶךְ?

חַז"ל וּפְרָשָׁנִים רַבִּים עֲסָקוּ בְעֵבְרָן זֶה וְנִתְּנוּ תְּשׁוּבוֹת שׁוֹנוֹת וְיִפּוֹת. מֵעֵבֶר לְתְּשׁוּבוֹת הַלְלוּ אֶת תְּשׁוּמַת לִבְנוּ מְשֻׁכָּה בְּשׁוּלֵי דָף הַגְּמָרָא הַגֵּהָה שֶׁבָּה נֶאֱמַר: "זֶהוּ סוּד מְסוּדוֹת הַקִּבְלָה, וְאִין לְהִבְיָנו כְּמִשְׁמַעוּ". כְּלוֹמַר: שֶׁדְּבָרֵי הַתְּלַמּוּד הַלְלוּ הֵם סוּד וְרַז נִסְתָּר וְאִין לְהִבְיָנו כְּפִשְׁטוּ.

דף י': תְּשֻׁעָה בְּאֵב – מוֹעֵד

תְּשֻׁעָה בְּאֵב הוּא יוֹם אֶבֶל הַנִּקְרָא גַם "מוֹעֵד".

בְּמַגְלַת אֵיכָּה כְּתוּב: "קָרָא עָלֵי מוֹעֵד לְשֹׁכֵר בְּחֹרֵי" – בְּהִיוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר הֵם כָּבוּ לְאַחֵר שֶׁהִמְרַגְלִים אָמְרוּ לָהֶם שֶׁהָאֶרֶץ מְסוּכָּנָת, וְכִלְיִל **תְּשֻׁעָה בְּאֵב** גִּזַּר הַקֶּבֶ"ה שְׁלִילָה זֶה יְהִי כְּכִיָּה לְדוֹרוֹת, וְאִכּוּ בְּתְשֻׁעָה בְּאֵב חָרְבוּ שְׁנֵי בְּתֵי הַמִּקְדָּשׁ. זֶה הַסִּיבָּה שֶׁכְּתֻשָׁעָה בְּאֵב אִין אוֹמְרִים תַּחֲנוּן כִּי הוּא נִקְרָא "מוֹעֵד".

עַל הַשְּׂאֵלָה הַיִּתְכַּן שְׁיֹם הָאֶבֶל עַל הַחֹרְבָן הַנּוֹרָא יְהִי "מוֹעֵד", עוֹנָה הַשְּׁלֵ"ה הַקְּדוּשׁ **כִּי לְעֵתִיד לְבוֹא יוֹם תְּשֻׁעָה בְּאֵב יִהְיוּ לְחַג, וְלִכּוֹן כְּכֹר עֵתָּה הוּא מְכוֹנָה "מוֹעֵד".**

דף י"א: הַקְּדָשׁ בְּדֵק הַבַּיִת וְקְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ

בְּדָף זֶה בְּתַלְמוּד לומדים על **"בְּדֵק הַבַּיִת" וְעַל "קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ".** מַה פְּרוּשׁ הַמִּילִים "בְּדֵק הַבַּיִת"? "בְּדֵק" מִלְשׁוֹן סֵדֶק, בְּקִיעָה, שְׁנֵהָיָה סֵדֶק וְכָקַע בְּכִנּוּן.

בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ מְתַקְנִים כָּל סֵדֶק מִיָּד, כִּי הָרִי בֵּיתוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה, וְהוּא צָרִיךְ לְהִיּוֹת יִפָּה וּמְפּוֹאָר כָּל הַזְּמַן. **הַכֶּסֶף שֶׁהוּקְדָשׁ בְּשִׁבִיל הַצָּרְכִים הַשּׁוֹנִים שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִקְרָא "הַקְּדָשׁ בְּדֵק הַבַּיִת",** כְּלוֹמַר, הַכֶּסֶף קְדוּשׁ בְּשִׁבִיל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן אוֹתָם. בְּשֵׁם "בְּדֵק הַבַּיִת" הִשְׁתַּמְשׁוּ גַם לְכָל צָרְכֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

"קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ" הֵם כֶּסֶפִים אוּ בַעֲלֵי חַיִּים שֶׁהוּקְדָשׁ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ לְקַרְבָּנוֹת. אִם הַקְּדִישׁוֹ כֶּסֶף – קוֹנִים בּוֹ קֶרְבָּנוֹת, וְאִם הַקְּדִישׁוֹ בַּעֲלֵי חַיִּים הַכֶּשֶׁר לְהַקְרִיבָהּ, מִקְרִיבִים אוֹתוֹ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ.

על המפה

האנדרטה בפארק אדמית

פארק אדמית נמצא ברמת אדמית, שהיא חלק מרכס ראש הנקרה, במערבו של הגליל העליון. הקרן הקיימת לישראל החלה לנטוע יער במקום, אך לבסוף הפכה אותו לפארק המשחזר את צורת החקלאות הקדומה שבה גידלו עצי פרי וצמחי תבלין על גבי טראסות. **לאחר מלחמת לבנון השנייה הוקמה בפארק אדמית אנדרטה לזכר אהוד גולדווסר, אלדד רגב ושאר חללי המלחמה.** האנדרטה לזכר השניים מורכבת משתי מצבות אבן המחוברות זו אל זה בכבלי ברזל, ועליהן שמות החיילים שנפלו, סיפור חייהם ותיאור הקרב.

אנדרטה לאלדד רגב ואהוד גולדווסר בפארק אדמית (Avi1111 dr. avishai teicher)

תעודת זהות - תלמוד ישראלי

תלמוד ישראלי- הדף היומי לילדים, מחשב ומנגיש את לימוד התלמוד, מגביר אהבת תורה ומעצים את התא המשפחתי והקהילתי.

הפרוייקט כולל- שבעה כרכים המקיפים את כל דפי התלמוד עפ"י סדר הדף היומי, עלונים שבועיים המופצים בעשרות אלפי עותקים, דף פייסבוק [f](#), 60 סרטונים ב- [yt](#) בשיתוף ערוץ מאיר עם כוכבי הילדים אסי וטוביה.

לפתיחת מוקד לימוד כקהילה או בית ספר לפרטים: **ענבל הלל רכזת פרויקטים** inbalh@medison.co.il | טל. 03-9250274

שאלת השבוע

התשובות לשאלות נמצאות בעלון זה

- א. מה הסברו של השל"ה לכך שט' באב מכונה "מועד"?
- ב. מה ההבדל בין "כֶּדֶק הַבַּיִת" לבין "קֶדְשֵׁי מִזְבַּח"?
- ג. מנין למד ספר החינוך שהקב"ה ריחם על העני ופטר אותו מלהביא קרבן יקר?

את התשובות יש לשלוח במייל:
talmudisraeli@medison.co.il

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם). הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

שאלון אחריקאי

1. למה קרבן עולה יורד נקרא כך?

- א. כי הוא עולה על המזבח ואז יורד ממנו.
- ב. כי שוויו של הקרבן עולה יורד לפי מצבו הכלכלי של בעליו.
- ג. כי הוא עולה הרבה כסף.
- ד. כי התיש שמביאים לקרבן קופץ ועולה יורד.

2. מדוע נזיר נקרא חוטא?

- א. כי הוא מעמיד פנים שהוא צדיק יותר ממה שהוא באמת.
- ב. כי הוא מצער אחרים.
- ג. כי הוא מצער את עצמו.
- ד. כי הוא אוכל חזיר.

3. איזה יום אבל נקרא מועד?

- א. עשרה בטבת.
- ב. י"ז בתמוז.
- ג. תשעה באב.
- ד. יום השואה.

4. למה ה' הקטין את הלבנה?

- א. כי היא התלוננה על כך שגודלה וגודל השמש שווים.
- ב. כי היא הייתה מסנוורת מדי.
- ג. כי היא התלוננה שקשה לה להקיף את כדור הארץ.
- ד. זה סוד שאין להבינו.

70 שנה למדינת ישראל

1966/תשכ"ו חנוכת משכן הכנסת

בשנת 1966 נחנך משכן הכנסת הקבוע בגבעת רם, לאחר שעד אז ישבה הכנסת בבית פרומין שבמרכז ירושלים. חנוכת משכן הכנסת לזוהר בשורה ארוכה של אירועים שהחלו ב"ג אלול תשכ"ו (29 באוגוסט 1966) ובהם השתתפו עשרות יושבי ראש של בתי נבחרים מרחבי העולם. בין היתר נערך טקס שבו נקרא שמו של הרחוב המחבר את משכן הכנסת לקריית הממשלה על שם הברון רוטשילד, שהוריש מכספו תרומה למימון הבנייה, וכן מצעד לפידים חגיגי בהשתתפות כ-1,500 בני נוער. למחרת התקיים טקס חנוכת משכן הכנסת שאליו הגיעו כ-5,000 מוזמנים, ומושב פתיחה חגיגי בו נשא דברים יושב ראש הפרלמנט של איסלנד, שנחשב לפרלמנט הקדום ביותר בעולם.

ראש הממשלה לוי אשכול נושא דברים בישיבת הכנסת ה-1 במשכנה החדש (Israel National Photo Collection)

י"א/תמוז/1966

דבר תורה לשולחן שבת

יעקב אבינו שולח את בנו יוסף לראות את שלום אחיו הרועים את הצאן בשכם. האחים שונאים את יוסף, עד כדי כך: **"וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֶק וַיִּבְטְרוּם יַקְרֵב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ"**. פרשני התורה הפנו את תשומת ליבנו לכך שהם אפילו לא נתנו לו להתקרב אליהם, להסביר את עצמו ולחשוב איתם יחד מה ניתן לעשות כדי להשיב את השלום בין האחים. עשרים שנה יחלפו עד שהריחוק הזה יבוא לידי תיקון. יהיה זה כאשר יוסף, המשמש כמשנה למלך מצרים, יתוודע אל אחיו המופתעים והנבוכים, ואז הוא יאמר להם כך: **"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ"**. השנאה בין האחים נבעה מהריחוק - **"וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֶק"**, והשלום בין האחים יבוא מזה שהם ישובו, יקשיבו ויתקרבו אחד לשני - **"גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ"**.

יש לי מושג | מלאכת חורש

מלאכת חורש היא אחת משלושים ותשע המלאכות האסורות בשבת, והיא כוללת את האיסור לעשות חריץ באדמה, בין לשם זריעה ובין מסיבות אחרות. מותר לגרור כלים על הקרקע אם לא בטוח שהם יעשו חריץ, אבל אם הם כבדים ובוודאי יעשו חריץ, אסור לגרור אותם.

